რამაზ ოთინაშვილი

ბიზნესის უსაფრთხოება

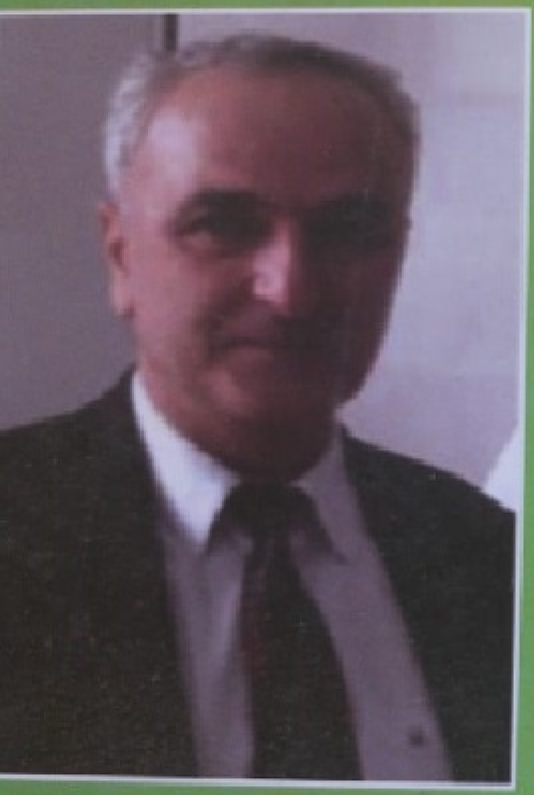

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის პროფესორი, **რამაზ გიორგის ძე ოთინაშვილი** არის მრავალი სამეცნიერო შრომის ავტორი და საერთაშორისო კონკურსების პრიზიორი. მის კალამს ეკუთვნის 200 შრომა, მათ შორის 12 მონოგრაფია და სახელმძღვანელო. აქტიური სამეცნიერო მოღვაწეობისა და მიღწეული მნიშვნელოვანი შედეგებისათვის დანიშნული ჰქონდა პრეზიდენტის სტიპენდია.

SBN 978-9941-512-50-6

საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტი

ბიზნესის უსაფრთხოება

სახელმძღვანელო

(მეორე შევსებული გადამუშავებული გამოცემა)

დამტკიცებულია სახელმძღვანელოდ
საქართველოს ტექნიკური
უნივერსიტეტის
სარედაქციო-საგამომცემლო საბჭოს
მიერ. 24.07.2024, ოქმი №1

თბილისი
2025

უაკ 338.14

ოთინაშვილი რ.გ.
ბიზნესის უსაფრთხოება. სახელმძღვანელო (მეორე შევსებული გადამუშავებული გამოცემა), თბილისი: სტუ. 2025.-628გვ.

ნაშრომი წარმოადგენს სახელმძღვანელოსა და მონოგრაფიული კვლევის ორიგინალურ სინთეზს, რომელშიც ლოგიკური თანმიმდევრობით განხილულია თემები: ეროვნული და ეკონომიკური უსაფრთხოება, როგორც ბიზნესის მდგრადი განვითარების საფუძველი. კონკურენცია ბიზნესის უსაფრთხოებაში, ინფორმაციის და შესაბამისი ანალიზის როლი მეწარმეობის მდგრად განვითარებაში. ბიზნესის პერსონალის უსაფრთხოება. ბიზნესის დაზვერვა და საერთაშორისო ბიზნესის უსაფრთხოება. ბიზნეს გამოწვევები და ინოვაციური ტექნოლოგიები კომპანიის მენეჯმენტის სისტემის კონტექსტში. ბიზნესის მდგრადი განვითარების სახელმწიფო პოლიტიკის ძირითადი ასპექტები.

ნაშრომი შეიქმნა ბიზნესის უსაფრთხო განვითარებაზე თანამედროვე საზღვარგარეთული და ადგილობრივი ლიტერატურის საფუძვლიანი შესწავლისა და გააზრების შედეგად. თეორიულ-მეთოდურ მასალასთან ერთად განხილულია ბიზნესის მდგრადი მართვის სფეროში მოწინავე ქვეყნებისა და კომპანიების გამოცდილება.

სასწავლო კურსი არის პირველი ცდა იმ ყამირის ათვისებაში, რომელიც ბიზნესის მართვის ამ სფეროში არსებობს. მისი მიზანია სტუდენტებს მისცეს სათანადო ცოდნა და უნარ-ჩვევები, რათა უკეთ გაერკვნენ გამოწვევებით სავსე ბიზნეს-გარემოს მიმდინარე ტენდენციებში. აღნიშნული მათ დაეხმარება მეწარმეობრივი ხედვის განვითარებაში, მისცემს მოტივაციას თავად წამოიწყონ და უსაფრთხოდ მართონ საკუთარი ბიზნესი.

ნაშრომი განკუთვნილია შესაბამისი სფეროს მაგისტრატურის და დოქტურატურის საფეხურის სტუდენტებისათვის. აგრეთვე იმ პრაქტიკოსი მეწარმეებისათვის, რომლებსაც სურთ უსაფრთხოთ მართონ ბიზნესი.

რეცენზენტები:

შოთა ვეშაპიძე ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო ეკონომიკისა და ეკონომიკურ მოძღვრებათა ისტორიის კათედრის ასოცირებ. პროფესორი

მერაბ ვანიშვილი ეკონომიკის აკადემიური დოქტორი, საქართველოს ტექნიკური უნივერსიტეტის ბიზნესტექნოლოგიების ფაკულტეტის პროფესორი

© საგამომცემლო სახლი „ტექნიკური უნივერსიტეტი“, 2024

Verba volant, scripta manent

SBN 978-9941-512-50-6

tp://www.gtu.ge

ულა უფლება დაცულია. ამ წიგნის არც ერთი ნაწილის (იქნება ეს ტექსტი, ფოტო, ილუსტრაცია თუ
ვა) გამოყენება არანაირი ფორმით და საშუალებით (იქნება ეს ელექტრონული თუ მექანიკური) არ
იძლება გამომცემლის წერილობითი ნებართვის გარეშე.
ავტორო უფლებების დარღვევა ისჯება კანონით.
გნში მოყვანილი ფაქტების სიზუსტეზე პასუხისმგებელია ავტორი/ავტორები.
ტორის/ავტორთა პოზიციას შეიძლება არ ემთხვეოდეს საგამომცემლო სახლის პოზიცია.

შინაარსი

შესავალი . . . .

I თავი. ეროვნული უსაფრთხოება . . . .

1.1 ეროვნული უსაფრთხოების განვითარებისა და კვლევის ეტაპები . . . .

1.2 მდგრადობა და ეროვნული უსაფრთხოების მაჩვენებლები . . . .

1.3 ბიზნესის როლი უსაფრთხოების გამოწვევებში . . . .

1.4 ეკოლოგიური უსაფრთხოება . . . .

გასაცნობი მასალა

ა. განათლება - მდგრადი განვითარების საფუძველი . . . .

ბ. ოჯახის როლი ქვეყნის ეროვნულ უსაფრთხოებაში . . . .

გ. მოთხოვნილებები და მათი კლასიფიკაცია . . . .

დ. რესურსსების შეფასება . . . .

II თავი. ეკონომიკური უსაფრთხოება . . . .

2.1 ეკონომიკური უსაფრთხოება და საზოგადოების კეთილდღეობა . . . .

2.2 ეკონომიკური გამოწვევები უსაფრთხოების კონტექსტში . . . .

2.3 ბიზნესის მდგრადი განვითარება - ეკონომიკური უსაფრთხოების საფუძველი . .

გასაცნობი მასალა

ა. ძირითადი ეკონომიკური მაჩვენებლები . . . .

ბ. ეკონომიკური ზრდა და განვითარება . . . .

გ. საზოგადოების კეთილდღეობა და ცხოვრების დონე . . . .

დ . მოსახლეობის სოციალური უსაფრთხოება . . . .

III თავი. ბიზნესის უსაფრთხო განვითარების საფუძვლები . . . .

3.1 ბიზნესის ევოლუცია და მდგრადი განვითარება . . . .

3.2 სამეწარმეო უნარი და წარმატების ძირითადი ასპექტები . . . .

3.3 იდეის შერჩევა და სტარტაპის გამოწვევები . . . .

3.4 უსაფრთხო ბიზნესგარემოს ძირითადი მაჩვენებლები . . . .

გასაცნობი მასალა

ა. ბიზნესის არსი და კლასიფიკაცია . . . .

ბ. მსოფლიოს წარმატებული ბიზნესმენები . . . .

გ. ახალი იდეების მოძიების მეთოდები . . . .

დ. ინვესტიციები - ბიზნესის განვითარების საწინდარი . . . .

IVთავი. უსაფრთხოება მენეჯმენტის სისტემაში . . . .

4.1 მენეჯმენტის როლი ბიზნესის წარმატებაში . . . .

4.2 მენეჯმენტის ძირითადი გამოწვევები. . . . .

4.2 მდგრადობა - მართვის მნიშვნელოვანი ასპექტი . . . .

4.4 უსაფრთხოება კომპანიის მართვის სისტემაში . . . .

4.5 უსაფრთხო მენეჯმენტის ძირითადი მიმართულებები . . . .

გასაცნობი მასალა
საბაზრო ურთიერთობების საფუძვლები . . . .
ფასის სახეები და ფუნქციები . . . .
მოთხოვნა-მიწოდება და საბაზრო წონასწორობა. . . . .
V თავი. რისკების უსაფრთხო მართვა . . . .
რისკის არსი და კლასიფიკაცია . . . .
რისკის მართვის საფუძვლები . . . .
რისკმენეჯმენტის სტრატეგია . . . .
გასაცნობი მასალა
რდილოვანი ბიზნესი, როგორც მაღალ რისკიანი საქმიანობა . . . . . .
რიმინალური ბიზნესი . . . .
რუფციის არსი და ბუნება . . . .
რუფცია, როგორც დანაშაულის სპეციფიკური სახე . . . . . .
რუფციისა და ჩრდილოვანი ბიზნესის მასშტაბების შემცირების პრობლემები . .
თავი. კონკურენციის როლი ბიზნესის უსაფრთხოებაში . . . . . .
ნკურენცია - საზოგადოებრივი პროგრესის საფუძველი . . . . . .
ნკურენტუნარიანობა - ბიზნესის წარმატების საწინდარი. . . . . .
კეთილსინდისიერი კონკურენცია და კარტელური გარიგებები . . . .
კურენტუნარიანობის სტრატეგია . . . .
საცნობი მასალა
ურენცია საბაზრო ეკონომიკაში . . . .
პოლია საბაზრო სისტემაში . . . .
ერის კონკურენტული მოდელი . . . .
თავი. ინფორმაციული უსაფრთხოება . . . .
რმაციული რესურსსის ფორმირების სოციალურ-ისტორიული ასპექტები . . .
ესის ინფორმაციული უსაფრთხოება. . . . .
ციული საიდუმლოს კლასიფიკაცია და ანალიზი . . . .
დენციალური ინფორმაციის დაცვა . . . .
ნალურ მონაცემთა უსაფრთხოება . . . .
ნობი მასალა
რმაციო ტექნოლოგიებში გავრცელებული რისკები . . . .
ინგული ინფორმაციის სისტემა . . . .
ვი . ანალიზი ბიზნესის უსაფრთხოებაში . . . .
ის მნიშვნელობა ბიზნესში . . . .
ანალიზის მეთოდები

გასაცნობი მასალა

ა. სპეციალური მონაცემთა ბაზები 31

ბ. სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირების ძირითადი ასპექტები 3

გ. სამოქალაქო საზოგადოების ჩამოყალიბების გამოწვევები საქართველოში 3

IX თავი. ინოვაციური ტექნოლოგიები 3

9.1 ტექნოლოგიური პროგრესი და ინოვაციები 3

9.2 მოწინავე ტექნოლოგიები ბიზნესში 3

9.3 ტექნოლოგიები და კონკურენტული სტრატეგია 3

9.4 კიბერუსაფრთხოების გამოწვევები ....

გასაცნობი მასალა

ა. ეპლი (Apple) - მოწინავე ინოვაციური კომპანია მსოფლიოში 3

ბ. ინტერნეტი, როგორც საინფორმაციო ტექნოლოგიების განვითარების სტიმული და შედეგი ....

X თავი. ბიზნეს დაზვერვა ....

10.1 დაზვერვის განვითარების ეტაპები ....

10.2 კონკურენტული დაზვერვა ....

10.3 ბიზნესდაზვერვა კვლევის მნიშვნელოვანი ასპექტები ....

10.4 საქმიანი დაზვერვის ძირითადი მიმართულებები ....

10.5 კომერციული დაზვერვა მენეჯმენტის სისტემაში........

გასაცნობი მასალა

ა. კომერციული ინფორმაციის მოპოვების ძირითადი ასპექტები ....

ბ. საინფორმაციო წყაროების შერჩევა ....

გ. კონკურენტული დაზვერვის შესაძლებლობები ....

XI თავი. პერსონალის როლი ბიზნესის მდგრად განვითარებაში ....

11.1 პერსონალი ბიზნესის უსაფრთხოებაში ....

11.2 ახალი თანამშრომლის შერჩევის მეთოდოლოგია ....

11.3 პერსონალის ადაპტაცია ბიზნესის უსაფრთხო განვითარების კონტექსტში ....

11.4 პერსონალის უსაფრთხოების მენეჯმენტი ....

11.5 პირადი მცველი და პირადი უსაფრთხოება ....

გასაცნობი მასალა

ა. შემოსავლების განაწილების თავისებურებები ....

ბ. ადამიანისეული კაპიტალის მნიშვნელოვანი ასპექტები ....

გ. სტალინის ფენომენი და თანამედროვეობა ....

XII თავი. საერთაშორისო ბიზნესის უსაფრთხოება ....

12.1 საერთაშორისო ბიზნესურთიერთობები ....

12.2 ტრანსნაციონალური კორპორაციები გლობალურ ბიზნესში ....

12.3 საერთაშორისო ბიზნესის მენეჯმენტი ....

გასაცნობი მასალა
ა. ტრანსნაციონალური კორპორაციების განვითარების ეტაპები. . . . .
ბ. გლობალიზაცია . . . .
გ. ნაციონალიზმი . . . .
დ. საქართველო გლობალურ ბიზნესურთიერთობებში
XIII თავი. ბიზნესის უსაფრთხოების სახელმწიფო პოლიტიკა
13.1 უსაფრთხოების ეკონომიკური პოლიტიკა . . . .
13.2 ბიზნესის მხარდაჭერის პოლიტიკა . . . .
13.3 საქართველოს მდგრადი განვითარების თავისებურებები . . . .
13.4 უსაფრთხო განვითარების მნიშვნელოვანი ასპექტები . . . .
გასაცნობი მასალა
ა. გადასახადის არსი და საგადასახადო პოლიტიკა . . . .
ბ. საკუთრება ბიზნესურთიერთობების სისტემაში . . . .
გ. საკუთრების ტრანსფორმაციის შედეგები საქართველოში . . . .
დ. გამოცდილებისთვის . . . .
XIV თავი. ბიზნესის უსაფრთხოება საქართველოში . . . .
14.1 ბიზნესის ფუნქციონირების ტენდენციები . . . .
14.2 ბიზნესის გამოწვევები საქართველოში . . . .
14.3 კომპანიის უსაფრთხო მენეჯმენტის მნიშვნელოვანი ასპექტები . . . . . .
გასაცნობი მასალა
ა. მეწარმეობის განვითარება საქართველოში . . . .
ბ.საქართველო საბჭოთა კავშირის შემადგენლობაში . . . .
გ. გარდამავალი პერიოდის პრობლემები . . . .
დ. „ოდესღაც დიდი ყოფილა საქართველო“ . . . .
XV. კომპანიის უსაფრთხოება . . . .
15.1 ბიზნესობიექტის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის სისტემა . . . .
15.2 საფრთხეების კლასიფიკაცია და შეფასება . . . .
15.3 უსაფრთხოების ტექნოლოგიები კომპანიის მენეჯმენტის სისტემაში . . .
15.4 მართლწესრიგის სპეციალიზებული სტრუქტურები . . . .
გასაცნობი მასალა
ა. სამიებო ობიექტის შესწავლის თავისებურებები . . . .
დ ა ს კ ვ ნ ა . . . .
საკურსოების პროექტების თემატიკა . . . .
რეზიუმე ინგლისურად . . . .
რეზიუმე რუსულად . . . .
სილაბუსი . . . .
ლ ი ტ ე რ ა ტ უ რ ა . . . .

საუკეთესო სურვილებით
ბევრი წიგნის ავტორობას
ვუსურვებ!

26.02.2025წ.

საქართველოს ტექნიკური უნივ

ბიზნესის უსაფრ

სახელმძღვანე

(მეორე შევსებული გადამუშავე